

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Budování vědeckého týmu a zapojování do mezinárodních sítí v oblasti čínských studií
reg. č. CZ.1.07/2.3.00/20.0152

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

Křížkovského 8

771 80 Olomouc

V Olomouci, 30. 6. 2015

Věc: Odborná zpráva ze služební cesty

Místo pobytu: 2015 International Conference on Chinese Digital Publishing and Digital Libraries, Xi'an (西安), ČLR

Termín služební cesty: 14.6.-22.6.2015

Účastníci: Mgr. et Bc. Jarmila Fiurášková, PhDr. Zuzana Kelnarová

V rámci projektu *Budování vědeckého týmu a zapojování do mezinárodních sítí v oblasti čínských studií* jsme se zúčastnily mezinárodní konference zaměřené na čínské elektronické zdroje **2015 International Conference on Chinese Digital Publishing and Digital Libraries (CDPDL)**. Hlavní program konference probíhal 16. - 17. června 2014 ve městě Xi'an v provincii Shaanxi v ČLR.

Doprovodný program konference ve dnech 18. až 20. června 2015 byl všestranně zaměřen na různé typy památek. Ještě dne 17. června po oficiálním ukončení konference jsme navštívili městskou knihovnu provincie Shaanxi, která byla otevřena v roce 2000 (založena však byla již v roce 1909 za vlády dynastie Qing). Shaanxi knihovna pořádá pro své uživatele mnoho kulturních i informačně osvětových akcí, protože rozvrstvení uživatelů je od mládeže, přes studenty až po seniory. V knihovně je přístup k internetu, rozsáhlá novinová a časopisecká kolekce přístupná všem uživatelům knihovny, samoobslužný pult, vyhledávat v katalogu se dá přímo z velkoformátových obrazovek rozmístěných v knihovně. Kromě čínské literatury jsou k dispozici i sály s cizojazyčnou literaturou, a to v překvapivě velkém množství. Kromě databází, jež knihovna předplácí pro své uživatele, samotná Shaanxi knihovna vytváří 13 databází, které shromažďují informace regionálního charakteru. Shaanxi knihovna má bohatý fond i pro slabozraké čtenáře, čtenáře slepé a hluché a ve svých prostorách opravuje vzácné tisky, jejichž kolekce vlastní. Ukázka restaurátorského umění zaměstnanců byla jedním z vrcholů exkurze knihovny. Množství i různorodost fondu byla velmi překvapující, stejně tak jako technické vybavení, které bylo na velmi vysoké úrovni.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Budování vědeckého týmu a zapojování do mezinárodních sítí v oblasti čínských studií
reg. č. CZ.1.07/2.3.00/20.0152

Obr.č.1: Oprava poškozených vzácných tisků v městské knihovně provincie Shaanxi

Následně jsme navštívili náměstí Velké pagody divokých husí (Ta-jen Tcha; Dayanta; 大雁塔), která byla postavena v roce 652 za vlády dynastie Tchang. Další den jsme začali prohlídkou neolitického muzea Banpo (Bànpō), jež dokumentuje čínskou civilizaci z dob před 6 000 lety. Muzeum je zastřešeným prostorem, kde je možné prohlédnout si vykopávky, obytné budovy, kostry a četnou keramiku. Další zastávkou byly lázně Huaqing (華清池) na úbočí hory Li, jež byly vybudovány v roce 723 císařem Xuanzongem (dynastie Tang). Kromě horkých pramenů jsou lázně proslaveny rovněž tzv. Xianským incidentem, při němž byl zajat Čankajšek. Vrcholem dne byla prohlídka terakotové armády (兵馬俑) ze 3. století př.n.l., kterou nechal vybudovat císař Čchin Š'-chuang-ti. V roce 1987 byla hliněná armáda Prvního císaře připsána na seznam světového dědictví UNESCO. Následující den jsme shlédli mauzoleum Žlutého císaře (Chuang-Ti), jemuž je připisováno založení čínského národa přibližně před 4 000 lety. Součástí komplexu je i chrám císaře Xuanyuana. Obrovským zážitkem byla návštěva vodopádů Hukou na Žluté řece, které jsou druhé největší vodopády v Číně.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Budování vědeckého týmu a zapojování do mezinárodních sítí v oblasti čínských studií
reg. č. CZ.1.07/2.3.00/20.0152

Poslední den byl ve znamení prohlídky místa, které je spjato s čínskou komunistickou stranou. Centrálou KS Číny byl Yangjialing (ve městě Yan'an, 延安), a to v letech 1938-1947. Dalším neméně památným místem je Zaoyuan (枣园), kam v roce 1943 členové komunistické strany přemístili svou základnu a odkud vedli četné kampaně.

Shrnutí příspěvků z konference:

Konference byla organizována společností China Academic Journals Electronic Library Publishing House, The University of Hong Kong Libraries, Tsinghua University Library, National Taiwan Normal University Library, East Asian Library of University of California, Berkeley, Northwestern Polytechnical University Library a Shan Xi Library. Hlavním sponzorem byla firma Tongfang Knowledge Network Technology Co., Ltd. (Beijing).

Témata konference zahrnovala:

- Nový model digitálního publikování a komunikace
- Nový model řazení knihovny a jejich služeb
- Integrované publikování: koncept, technologie a realizace
- Vytvoření knihovnické platform a personalizovaných služeb
- Mezinárodní vývoj a strategie v publikování
- Integrace knihovnických služeb: data, vybavení a kolekce
- Nový vydavatelský model založený na mobilních zařízeních

Konference se zúčastnilo 438 účastníků z 16 zemí světa. Zastoupeno bylo celkem 298 institucí a bylo předneseno 28 příspěvků. Po úvodní ceremonii, při které byl přítomen Xuedong Liu, generální manažer CNKI (China National Knowledge Infrastructure), byla zahájena první sekce s tématem: „Opportunities and Challenge of Knowledge Service“. Hostem byl Weihong Zhang, viceprezident Northern Polytechnical University, který zdůraznil důležitost digitálního publikování, zvyšování počtu digitálně přístupných dat a spolupráci napříč mnoha institucemi – ať už mezi knihovnami, archivy, muzei a samozřejmě univerzitami - při sdílení tohoto obsahu.

Po tomto úvodním příspěvku vystoupila **Anne Jarvis**, knihovnice z The Cambridge University Library se svým příspěvkem s názvem: „**Rethinking the Digital Future: Partnerships in the Digital Age**“. Knihovna v Cambridge má přibližně 8 milionů jednotek (tištěných knih, rukopisů, map atd.) a 1,5 milionů e-booků. Fond knihovny je obohacen o 100 000 elektronicky přístupných časopisů a institucionální repozitář, který knihovna

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Budování vědeckého týmu a zapojování do mezinárodních sítí v oblasti čínských studií
reg. č. CZ.1.07/2.3.00/20.0152

zpravuje, obsahuje asi 218 000 záznamů přístupných v režimu Open Access. Na těchto webových stránkách: <http://cudl.lib.cam.ac.uk> je rovněž přístupná digitální knihovna (Cambridge Digital Library), která obsahuje na 250 000 digitalizovaných stran za posledních šest století britské historie. Příští rok je rovněž rokem, kdy bude univerzita slavit své 600. výročí. Při sdílení digitalizovaných sbírek a jejich zpřístupnění široké veřejnosti používá knihovna Amazon, Google Scholar, MOOC (Massive Open Online Course) atd., a uzpůsobili svou digitalizovanou knihovnu i pro mobilní zařízení, aby prohlížení obsahu bylo skutečně bez jakýchkoliv omezení pro uživatele. Každý digitalizovaný dokument je opatřen metadaty, klíčovými slovy, transkripcí v případě nečitelnosti textu a překladem, pokud se nejedná o záznam v angličtině. Samotné digitální záznamy lze stáhnout do svého zařízení nebo sdílet ho přes různé sociální sítě. V knihovně se stále pracuje na zvyšování počtu digitalizovaných sbírek a rozšíření funkcionality.

Další příspěvek přednesla **Ingrid Parent**, knihovnice z The University of British Columbia Library v Kanadě. Název příspěvku byl: „**Guardians of the Galaxy: Opportunities in Digital Publishing and Digital Libraries**“. Ingrid Parent ve svém příspěvku zdůraznila, že knihovníci jsou „Guardians of Knowledge“ a jejich úkolem je chránit informace pro budoucí generace a spolupracovat s dalšími institucemi napříč sektory a disciplínami. Pro knihovníky je obtížné stále sledovat trendy, které se často mění, s e-booky přichází nové modely publikování, plateb, problematika copyrightu, digital rights management a stejně tak vyvstávají problémy s různými formáty a platformami pro vyhledávání a výpůjčky e-booků. Při půjčování elektronických knih se knihovny také potýkají s nutností chránit soukromí svých uživatelů a s výzvou, že spousta knih ani nemá ISBN (např. v USA až 31% e-booků nemá ISBN, proto je i mnohem složitější dohledávat takovéto dokumenty). Ingrid Parent představila účastníkům konference projekty (např. projekt PERSIST ve spolupráci s IFLA a UNESCO), které si kladou za cíl ochranu digitálních dokumentů jako kulturního dědictví, případně i konference, které se této problematiky týkají (Digitalization and Preservation Conference) a zdůraznila potřebu sdílet dokumenty v režimu Open Access.

Neméně zajímavá byla přednáška knihovníka **Petera E.Sidorko** z The University of Hong Kong Libraries s názvem: „**Meeting Researchers Needs at the University of Hong Kong**“. Ve svém příspěvku představil výzkum, který uskutečnili v knihovně v dubnu 2015 ve spolupráci s Ithaka, který se týkal používání elektronických informačních zdrojů, přístupu a k čemu zdroje nejčastěji využívají. Zajímavým zjištěním v případě využití zdrojů bylo, že pouze menšina zahajuje vyhledávání přes Google, což asi bylo způsobeno tím, že se v případě výzkumu jednalo o postgraduální studenty. 60% procent těchto studentů zahajuje vyhledávání přes elektronické informační zdroje knihovny, avšak pouze 2,5% přímo v budově knihovny,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Budování vědeckého týmu a zapojování do mezinárodních sítí v oblasti čínských studií
reg. č. CZ.1.07/2.3.00/20.0152

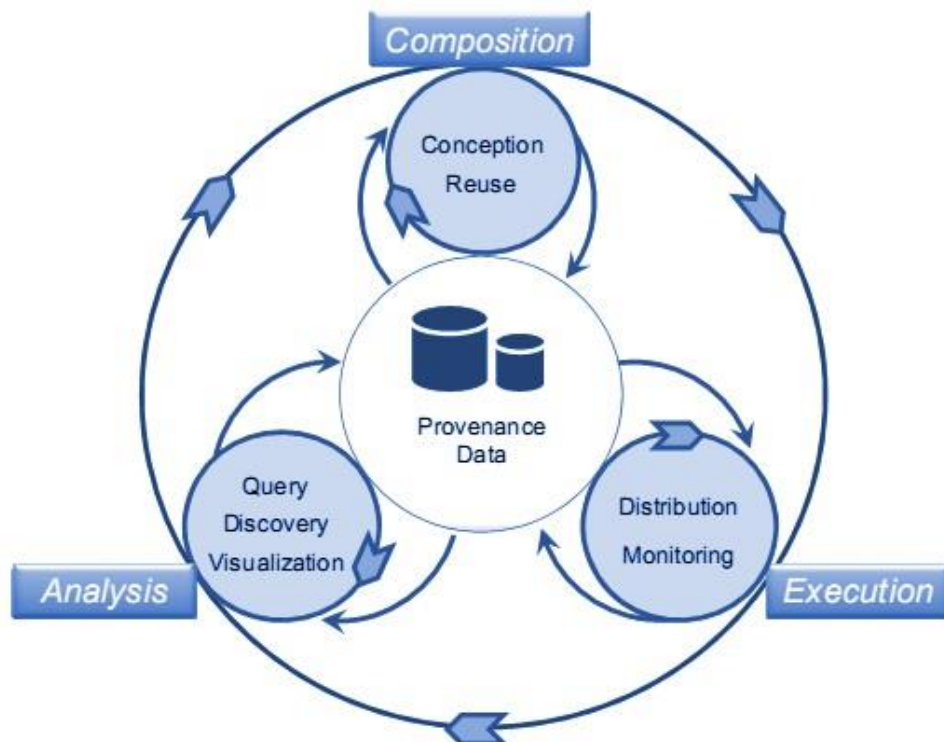
rtivá většina využívá vzdálený přístup k EIZ. 91% účastníků výzkumu považuje EIZ za velmi důležité. Další otázky výzkumu se týkaly např. využití meziknihovní výpůjční služby, nebo jakým způsobem uživatelé ukládají články stažené z EIZ (v citačním softwaru, ve složkách v osobních počítačích). Knihovny hrají při studiu a publikační činnosti nenahraditelnou roli, nejvíce je vyzdvihována pro zajišťování nákupu EIZ, pro informační vzdělávání studentů a pomoc při nákupu literatury pro jednotlivé katedry. Ale i v tomto dotazníku se občas ozývaly kritické ohlasy, a to hlavně v oblasti špatné propagace služeb knihovny (studenti netuší, jak by jim při studiu knihovna vůbec mohla pomoci), lepšího prolinkování EIZ s Google Scholarem nebo větší podpory při publikování v OA režimu. Příspěvek Petera E.Sidorka byl přínosný zejména v tom, že ačkoliv se jednalo o výzkum v kulturně odlišném prostředí, problémy knihoven, potažmo knihovníků, a potřeby studentů, jsou na celém světě podobné.

V rámci druhé sekce s názvem: „Transformation of Knowledge Service in Publishing House“ vystoupili Chishan Li (China Science Publishing and Media LTD, příspěvek s názvem: „Introduction to the Digital Publishing of China Science Publishing & Media LTD“), Shouguang Xie (Social Sciences Academic Press, příspěvek s názvem: „The Academic Publishing in Big Data Age“), Chen Wu (Technical Research Department of Cloud Publishing, CNKI, příspěvek s názvem: „Mobile Publishing and Mobile Digital Libraries“) a poslední v rámci této sekce vystoupil Li Wang (Brown University, příspěvek s názvem: „Impact of Chinese Digital Publishing’s Soft Power on the International Academia“). Celou sekcí se prolínala myšlenka OA, otevřených repozitářů, změna role knihovníka, který by měl expertem na určitou oblast poznání apod.

V třetí sekci s názvem: „Embedded Service of Libraries“ vystoupil **Matthias Kaun**, knihovník z East Asia Library (Berlin National Library v Německu), s přednáškou s názvem: „**New Trends of China Studies and Digital Resources Service**“. Matthias Kaun se podílí na platformě CrossAsia (<http://crossasia.org> – Virtual Library East and Southeast Asia), která shromažďuje databáze, digitální knihovny, novinové články, dizertace nebo odborné články o Číně, Japonsku, Korei a Taiwanu. Berlin State Library má East Asia kolekci od r. 1661. Matthias Kaun zdůraznil potřebu sdílení kolekcí s dalšími knihovnami i myšlenku „Digital Humanities“. V tomto směru je nutné zaměřit se na problematiku „Big Data“, které knihovny ve velkém množství produkují (zvláště pak ty, které digitalizují svůj obsah), na data mining, prolinkování textů, rozšiřování informací, ontologie atd. Představil model, na základě kterého by rádi podpořili myšlenku „Digital Humanities“, viz obr. níže.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Budování vědeckého týmu a zapojování do mezinárodních sítí v oblasti čínských studií
reg. č. CZ.1.07/2.3.00/20.0152

Obr.č.2: Model podpory „Digital Humanities“, který představil Matthias Kaun.

Dalšími přednášejícími v této sekci byli: Hua Nie (Peking university Library, příspěvek s názvem: „Construction and Services of Academic Ecosystem for Institutions and Scholars“), Haito Xiong (Department of Innovative Development, CNKI, příspěvek s názvem: „The fragmented Knowledge Discovery & Service“), Hao-Ren Ke (Taiwan Normal University Library, příspěvek s názvem: „The Development Trend sof Academic Libraries under a Dynamic Environment“), Woei Fuh Wong (troup Asia Pacific Ltd., příspěvek s názvem: „Scholarly Communication: The Future“) a Alexander Zimenko (Belorus Museums Association, příspěvek s názvem: „Countries of Silk Road: Digital Publishing in Belarus“).

Čtvrtá sekce měla název: „Digitalization and Academic Research“ a vystoupili na ni tito přednášející: Steven Ke (Overseas Knowledge Management Company, CNKI, příspěvek s názvem: „The Role of Digitalized Socio-economic Data in China Study“), Guoqing Li (Chinese and Korean Studies Librarian, Ohio State University, příspěvek s názvem: „The University East Asian Libraries Serve the Communities: Taka as an Example the Collection and Utilization of the Historical Materials of the Chinese in Columbus“), Liren Zheng (East Asian Library, Cornell University, příspěvek s názvem: „Challenges and Responses: The Cornell University Library in Digital Era“) a Stephen Qiao (Cheng Yu Tung East Asian

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Budování vědeckého týmu a zapojování do mezinárodních sítí v oblasti čínských studií
reg. č. CZ.1.07/2.3.00/20.0152

Library, University of Toronto, příspěvek s názvem: „Digitization and Its Impact on Scholarly Research“).

Další den jsme se zúčastnili přednášek, jejichž tématem bylo: „Forum on Digital Library“. V rámci této sekce vystoupili: Demin Tao (Kansai University, příspěvek s názvem: „Making Sense of Documents, Turning Stone into Gold: My Discovery of Humanitarian Stories Behind the 1854 Black Ships' Visit of Japan“), John Kennedy (The University of Kansas, příspěvek s názvem: „The Research Process and Service Demand on Late Registration and Population Census“), Yaning Chen (Tamkang University, příspěvek s názvem: „Network Analysis on Journal of Library and Information Science in Taiwan“) a Kunihiro Yu asa (Osaka University, příspěvek s názvem: „ “ 版木 ” ’s Digital Library: based on the Collection of “ 版木 ” in Kaitokudo of Osaka University“).

Po přestávce byla prezentována sekce s názvem: „International Knowledge Services“. Přednášejícími v této sekci byli: Yen kai Liu (Taiwan Public Information Library, příspěvek s názvem: „Explore on Collection and Management of E-books and service in Taiwan Public Library“), Andrea Ferro (Middle East and Asia at Casalini Libri, Itálie, příspěvek s názvem: „Aggregating European Scholarly Publishing for Diffusion Worldwide: the Casalini Libri Experience, from Print to Digital“), Yaling Huang (Taiwan University College of Medicine Library, příspěvek s názvem: „Constructing Internatioanl Cooperation Platform: the Practice of Research Portal“) a Zhihui Lv (Taiwan Normal University Library, příspěvek s názvem: „User Experience Study on Website Information Framework: an Example from Popular Science Reading Network and Utility Test in Taiwan Normal University“). Dr. Kelnarová přednesla v rámci této sekce příspěvek s názvem: „Information education in the Library of Palacky University Olomouc“, ve kterém návštěvníkům konference přiblížila, jakým způsobem probíhá informační vzdělávání uživatelů, a to studentů, postgraduálních studentů i akademických pracovníků. Informace k této problematice prezentovala napříč všemi fakultami, tzn., jakým způsobem jednotlivé pobočky knihovny školí frekventanty a zejména pak upozornila na propracované vzdělávání na Lékařské fakultě UP a na aktivity odd. bibliograficko-informačních služeb, které se propagaci možnosti vyhledávání v elektronických informačních zdrojích dlouhodobě věnuje. Představila i záměr od r. 2016 vytvořit samostatné oddělení informačního vzdělávání, které by současné aktivity zastřešovalo, prohloubilo spolupráci s jednotlivými katedrami a častěji se zapojovalo při vstupech do výuky. Cílem nově vzniknuvšího oddělení bude také vytvořit přímo předmět, který by se informačnímu vzdělávání uceleně věnoval a byl v nabídce studentům ve STAGu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Budování vědeckého týmu a zapojování do mezinárodních sítí v oblasti čínských studií
reg. č. CZ.1.07/2.3.00/20.0152

Závěr:

V rámci účasti na konferenci CDPDL byly hlavními tématy tyto oblasti: nové technologie a inovace, otevřenost (OA přístup, otevřené repozitáře, otevřené zdroje, otevřené publikování, Open Data), komunikace mezi vědci (sociální média v komunikaci mezi akademickými pracovníky), role knihoven v digitálním věku (nutnost mezioborové spolupráce, přechod od tradičních referenčních služeb k „Digital Humanities“ službám, od digitální ochrany k ochraně dat, pomoc akademickým pracovníkům v komunikaci mezi sebou, ukazovat efektivní cesty spolupráce atd.), budoucnost digitálních médií (nové modely publikování digitálního obsahu) a kooperace mezi jednotlivými typy institucí.

Do budoucna je pro rozvoj asijských studií nejen v Olomouci, ale v celé ČR, zajistit přístup do čínských databází poskytovaných CNKI. Minimálně alespoň do nejčastěji využívaných sekcí jako jsou humanitní a sociální vědy, příp. statistické ročenky apod.

Zprávu zpracovaly:

Mgr., Bc. Jarmila Fiurášková, PhDr. Zuzana Kelnarová

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Budování vědeckého týmu a zapojování do mezinárodních sítí v oblasti čínských studií
reg. č. CZ.1.07/2.3.00/20.0152

Fotografická příloha:

1. slavnostní zahájení konference

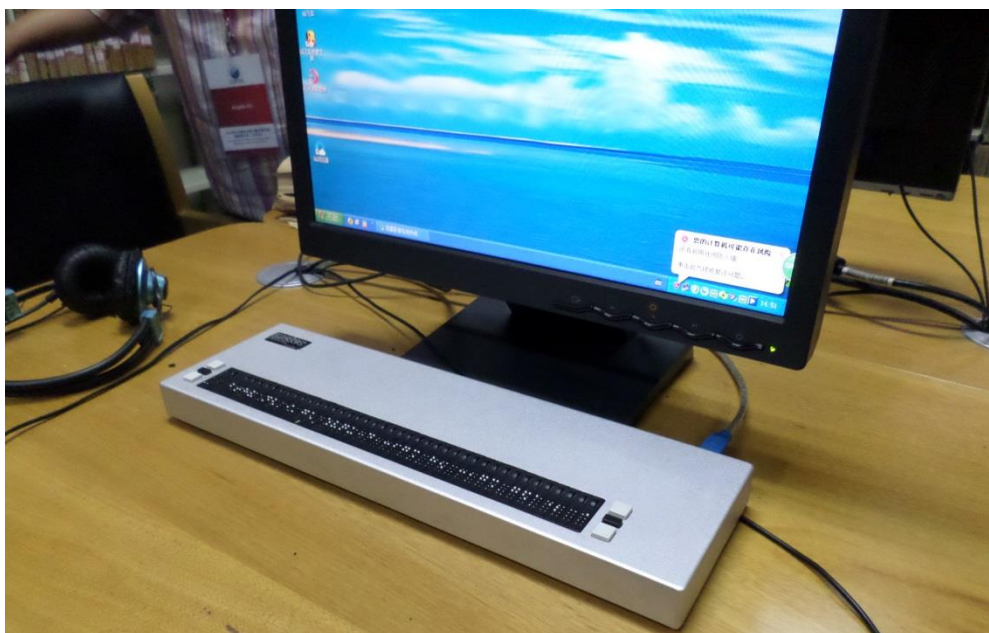
2. Samoobslužné výpůjční pulty v Shaanxi Library, Xi'an

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Budování vědeckého týmu a zapojování do mezinárodních sítí v oblasti čínských studií
reg. č. CZ.1.07/2.3.00/20.0152

3. Studovna v Shaanxi Library pro zrakově postižené (přepis do Braillova písma)

4. Restaurování historického fondu (Shaanxi Library)

